

تنبیای له چرند نمونو نه یکه شعیریدا

نووسینی رهزا سهید گول بهر زنجی

هوکاتوه که نادهمی له دایک بووه نه گه تیدا خوشی و ناخوشی بو بووه و قهره به قهره ی رویشتووه شکر اشته نه خوشی تا سهرده نه ناخوشی، هی وا هه یه له روز یکدا تووشی ههردو وکیان دهبی، نه گهر ناخوشی و تالی و سویری نه به یه کهس نامی خوشی نه ده زانی.

نه چهرخی ئیستا شماندا (تهکنه لوجیا) له زور رووه وه پیشکوتنی بو نادهمی دا هیناوه به لام له گه له مه شدا نه توانراوه نازارو نه شکه نجه ی لی دوور بختا هوه. نه و ناخوشیا نه ی که تووشی نادهمی ده بیته و ههستی یی ده کات (تهنبیای) هه، که نازارو سفت و سویره کی دهروونی تایه تی هه یه. وه نه بی ته بییش به بهر ده وامی له گه نادهمی دایته به لکولای هه نهدیک پتر بهر ده وامی ده بیته و ده بیته هوگری وه کولای هه نهدیکی تر.

نه و هه یانهش که وا نه نادهمی ده کات ههست به تهنبیای بکات نه مانه یه:

یه کهم: دوور که و ته وه و دابران له کهس و کارو، خوشه ویت.

دووهم: مردنی کهسانی خالی یه کهم (مه بهستم نه و کهسانه یه که شوینی تایه تیان نه دلی تووشی وه که دا هه بیته).

سی یه: نه ولات دوور که و ته وه (لیره شدا مه بهستم غه ربیی - یه که نی یه به نکو به هوی نه وه وه ههست به تهنبیای ده کری).

چوارده: جاری وا هه یه هیچ بهک نه م خالانه ی باسم کرد رووی نه دا وه، که چی نه کن خوتدا ههست به تهنبیای ده که تی.

دووژمی یه خالی تریش نه بیته؟ به لام من نه وه ندهم دهست بیان کرد (دهروون ناسه کان) ده توان چاکتر ده رکمی بی بهرن چونکه نیسی نه وانه.

نینج ههرد که سیت که تووشی بووبه تووشی تهنبیای به وه (مه بهستم ههستی تهنبیای یه).

هه بهر ههرد هوبه کیان بیت ههرد وه ختیک هوبه که له ناو چوو و نه ما ههست به تهنبیای یه کهش دهروا و نامینی، بارو و دوخی دهروونی که سه کهش ده گه ریته وه دوخی جارانی.

که سیش نی یه ههست یان تووشی تهنبیای نه ههاتی و

نه یهت. به لام تهنبیای لای شاعیران ناوا به سووک و ناسام نایه و پروات، به لکو تووشی نازاریکی دهروونیان ده کات ده بیته ههرونی سه ره لهدانی شعیریک یان له شعیره کانیاان رهنگ ده داته وه. نازاره کانیاان له ناوشه کانداهه تا وینه وه و رهنگ ورووی وشه کانداهه ره لهده دن.

نه وه تانی (نالی) شاعیر ده لی:

لیاسم ماته می وشینه له شین دام

سریشکم سوورو ره نگم زهرده بی تو

عهزیزم دل رهقه خوم فهدو ته نیام

ده ترسم بمکوژی نم ده رده بی تو.

شاعیر که وشه ی (بی تو) له دیره کانداهه دوباره

ده کاته وه هاوارو ناله نالیتی له دهست دهردی که خوی له خوی تهنبیای ده گه یه تی و وه ی بی بهردا وه له خه فه تا جلی ماته می تازی به داری پوشیوه. (نالی) له دهست تهنبیای دا تووشی گه لی دهردی دهروون هاتوه، دلی وه که باب سووتاوه. نه فه سی تهنگ بووه. رهنگی زهرده هه لگه راهه.

(نالی) که ئوستادی شعیر بووه ئوستادی گریانیش بووه به وه ی که له دهست تهنبیای فرمیسی خویناوی رشتووه و نه وه سدا گریاوه چاوه کانی بوونه ته گومی خوین. له مه ترساوه که دیداری (نه و) شاد نه بیته و (تهنبیای) بیکوژی.

(بیکه سی) شاعیریش له شعیره به ناو بانگه که پیدا (نه ی مانگ) په نا ده باته بهر مانگ که ههردو وکیان تووشی بهک دهروا هاتوون، نه میان له سه ره عجز و تهنبیایه نه ویش (مانگ له ناسماندا ویل و سه ره گردانه که ده لی:

نه خیلتم نه ی مانگ قیله ی دلداران

دهرمانی دهردی ده لی بیماران

شه ویکه و نه شه و بگه ره فریام

بی یارو هاو ده م عاجز و ته نیام

شاعیر خوی ده خیلی مانگ ده کات که به ناسمانه وه یه بیت فریای که ویت و بیته هاو ده م و هاویری له تهنبیای بزگاری کات. مانگ که هاو ده می دلدارانه شهوان که به ته لی ده میننه وه ده که ونه رازو گفت و گو، نازامی بهک. فینکی بهک به دلی پسر سویان ده دا. نینجا شاعیر ده لی ههردی شه وه بگه ره فریام دهستم بگه ره وه له تهنبیایه دا ده رم بینه. دیاره بهرگه ی تهنبیای ناگری و یان به گران له سه ری ده که وینه وه.

خالید دلیری شاعیریش له م پارچه یه پیدا ناوا خوی داو ته دهست که ده لی:

جوانی سرنجی وا راکیشابوم^(۳)
 هر وهك فرشته
 خوی نهواند، منیک که وا تهنیا بووم
 بردمی له خشته

لیره دا ده بین ته نیایی شاعیر و جوانی شوخیک کاریان کردوته
 سر دهروونی شاعیر. وه کویبه وی بلی له خشته بردنه که به
 دهسته خوم نه بووه و سوچی ته نیایی بووه بهم به زمه ی
 گه یاندووم.
 صلاح شوانی شاعیریش ده بیته شوانی هه ورو ده بیته باران و
 ده لی:

جیم مه هیله
 بارانم و، بوهر کوی بروی^(۴)
 نه توانم لیوی غه ربیی و
 نویی ته نیایت بو ناو رشین که م
 جیم مه هیله.

شاعیر به شیوه یکی که ده یه وی خوی له ده ست ههستی
 ته نیایی زرگار کات به وهی به خوشه ویسته که ی ده لی بارانم بو
 هر کوی برویت له دوام بویه (جیم مه هیله)، چون باران
 تینوویه تی زوی ده شکینی ناوا منیش وه کوباران به سرته وه
 ده بم له گه لندا دیم ناو رشینت ده که م به رده وامیت پی ده دم
 ته نیاییت ده شکینم، چونکه باش ده زانی که نه یه لی
 دلداره که ی بروات خوشی تووشی ته نیایی نایهت، نه گهر
 ههردو و کیشیان به یه که وه بن ره واندنه وهی ته نیایی به بویه ده لی
 (جیم مه هیله).

(أحمد هردی) شاعیریش رازی خوی له ده ست
 ته نیایی دا ده درکینی که چون چرای ناواتی کوژاوه ته وه تووشی
 نازاری دهروون. . تاسان. . هیلاکی بووه که ده لی:

له ته نیایی شهوی زینا، نه نیم ههنگاوی کویرانه؟^(۵)
 نی یه دهستی، ده ربینی له ناو نه م گوره ویرانه
 نی یه جوانی، سه ری کاسم، بنیمه سه دلنی نه رمی!
 که هیلاکی له شم ده رکا، خوی سه باوه شی گه رمی
 نه گیرم چاوی بی نیم، به تاریکی شهوا، سه رسام
 نی یه پرشنگی دوو چاوی، که روونایکی بکا، ریگام. .!
 به غه بری بالی غه مناکی،
 شهوی پر ترس و سامناکی،
 نی یه یهك توزه روونایکی!
 شاعیر له ته نیایی دا تووشی گه لی درد هاتوه، وه کو

به کیک له ناو ته نیایی دا توایته وه وایه، چونکه نه ونده
 کارامانه باسی ده کات. ههنگاوه کانی لی تیک چووه و
 کویرانه ههنگاو ده نی، چاودروانی دهستی. . جوانی
 ده کات

بیته فریا که ری، وهك فرشته له ناو گوری ته نیایی بهیینه
 ده ری و هیلاکی له شی پی ده رکا، له باوه شی گه رمی
 به سه سینه وه
 هه رچ هیوا و روونایکی هه شیروه له ناو تاریکی شهوا
 ده توبته وه به غه بری غه مناکی بالی بو کردوته وه شتیکی که
 نایی.

به هه رحال (ته نیایی) ههستیکی دهروونی به و نازار و سنت و
 سوزیه کی تایه تیشی هه به، وه له م چه ند نمونه شعری به شدا
 نه وه مان بو درده که وی که چون شاعیره کانمان کاتی هه ستیان
 به ته نیایی کردوه تووشی چ حاله تیکی دهروونی هاتوته و
 نه مهش له شیعه کانیا ندا رهنگی داوه ته وه. رهنگ دانه وهی

نه مانیش رهنگ دانه وهی من و توو نه وانی تریشه، چونکه
 حاله تیک نی یه، تایهت بی به شاعیران و بهس.
 له کوتایی دا ده لیم هه ویری ته نیایی گه لیک له مه زیاتر ناو
 هه لده گری و دنیا یه کی گه لی له مه فراوانتره که ته نیا به م چه ند
 نمونانه مه به ست بیکی و کوتایی بینی، به لام له گه ل نه وه شدا
 هیوادارم شیکم کردبی یا به لایه نی که مه وه گو مه که م
 شله قانندی و خامه ی شاره زا تر قولی لی هه لمالی و گو مه که مان
 بو روونتر کاته وه، دیسان ده لیمه وه نمونه ی تری شعری
 زورمان هه نه به لام ته نیا بو مه به ست چنگم له مه نده یان
 گیر کرد.

سه رچاوه شعری به کان

- ۱ - دیوانی نالی و فهره هنگی نالی د. معروف
 خه زنه دار ل ۲۹۰ - دیوانی بیکه س ل ۱۰۳
- ۳ - ناگروکول ل ۳۱
- ۴ - دلداره که م پایزه گه واله یهك نی یه (صلاح شوان) ل
 ۱۲۶
- ۵ - رازی ته نیایی (ئه حمه د هه ردی) ل ۷۹ - ۸۰
- ۶ - دیوانی مه وله وی مه لا عبدالکریم ل ۲۴۹